

Малиновий сон

Яринка прокинулася, але ще кілька хвилин лежала із заплющеними очима: сподівалася затримати сьогоднішній сон і нарешті додивитися його до кінця. Бо сьогодні він їй знову наснився. Той самий сон. Вона вже його навіть назвала — «Сон із ароматом малинової жуйки».

Він завжди починався й закінчувався так само, але неначе знімали його з різних камер. Сон ніби й страшний, але водночас кумедний. Напевно, тому, що чудовисько там було незвичне — воно увесь час жувало малинову гумку. Точніше, одне з чудовиськ, бо уві сні їх було двоє: перше — велике, жовтогаряче і безперервно ремигало. Як корова. І друге — маленьке, писок якого Яринка так і не побачила... Кумедним було саме жовтогаряче чудовисько зі своєю малиною жуйкою.

Те, що жуйка малинова, дівчинка не сумнівалася. Вона виразно чула цей різкий, штучний, надсолодкий малиновий запах. Знаєте, бувають сни чорно-білі, бувають кольорові, а цей сон був із запахом...

Сюжет сну простий: Яринка і двоє хлопців тікають у лісі від жовтогарячого чудовиська. Другого чудовиська вони не бачать, але знають, що воно теж за ними жене. (Де взялися чудовиська і чому від них треба тікати — невідомо.)

Яринка намагається бігти, але ноги якісь ватяні й зовсім не хочуть слухатися. З неймовірними зусиллями їй дається кожен повільний крок. Неначе муха в меду. Зате

чудовисько жвавенько стрибає поміж дерев, мов молоде оленятко, і вже ось-ось їх наздожене.

Малиновий запах усе ближче — і нарешті, після кількох маневрів, жовтогарячій почварі вдається затиснути друзів на невеличкій галявині між скелями. Відступати нема куди — позаду крутий обрив. Діти збилися в купку й перелякано чекають, що з ними буде...

Чудовисько підходить на відстань кількох метрів, переможно регоче, задоволено потираючи маленькими куцими лапками, а тоді починає повільно відкривати рота. Яринка бачить чорні, вочевидь ніколи не чищені зуби і відчуває різкий сморід, що навіть перебиває запах малинової жуйки. Рот, точніше, пащека чудовиська розтягується у справжню печеру, куди гуртом можуть поміститися ще десятеро таких груп, як Яринка з друзями...

Коли дівчинці вперше наснився цей сон, то саме в цьому місці — уві сні — вона міцно заплющила очі, щоб не бачити, як її почнуть хрумати. І дуже-дуже злякалася.

Але чудовисько, замість того щоб почати трапезу, несподівано виймає з рота жуйку, розминає її передніми лапами, знову кладе до рота й починає демонстративно видувати величезну кулю. Гумка, хоч із малиновим ароматом, чомусь прозоро-жовто-зелена.

Страхопуд аж заплющує очі від задоволення. Напевно, це те, що йому найбільше подобається робити в житті. Булька збільшується, збільшується, збільшується... Коли стає такого ж розміру, як його величезна голова, жовтогарячий кулькодув тріумфально розплющує одне око, щоб оцінити, яке враження цей надувальний номер справляє на публіку. Публіка дивиться на все це широко розплющеними очима та із роззявленими ротами.

Очевидно, саме на такий ефект чудовисько й розраховує, бо задоволено заплющує око, продовжучи хизуватися своєю майстерністю... А потім, у самій кульмінації тріумфу, кулька несподівано лускає!

Шматки гумки зі смачним чавканням умить обліплюють жовтогарячу пику почвари. Чудовисько ніяковіє, червоніє (тобто стає червоно-гарячим) і розгублено та навіть перелякано кліпає очима...

Яринці в цьому місці щоразу стає смішно й навіть трішечки його шкода — такий жалюгідний вигляд має страхопуд. І саме в цей момент вона й припиняє його боятися.

Чудовисько опускає очі від сорому та усвідомлення свого фіаско й починає нервово віддирати із себе шматки гумки. А та неначе зрослася з тілом і ніяк не хоче обдиратися — надто з величезного носа, схожого на довжелезну товсту прищаву бараболю.

Жуйка немов дражниться — ану, впіймай мене! Страхопуд незграбно розмахує лапами, але булька, мов жива, вміло ухиляється. Дивитися на це кумедно, особливо вперше, коли не знаєш, чим закінчиться.

Яринка з друзями починають сміятися — спочатку тихенько, потім усе голосніше й голосніше. Чудовисько геть розгублюється і стає ще незграбнішим, а від того ще кумеднішим.

Діти регочуть дужче, кумедна почвара ніяковіє все більше, але несподівано сміх обривається. Бо на галявині з'являється друге чудовисько, зовсім не таке смішне, як перше. Яринка не бачить його писка, але знає, що воно — зле.

Жовтогарячий страхопуд перестає обдирати із себе жуйку й шанобливо схиляється, відступаючи вбік.

Яринка розуміє, що велике чудовисько боїться малого. Дуже боїться.

Мале чудовисько підходить до дітей, але Яринка чомусь дивиться не на його пику, а на лапи — брудні й зарослі. Щойно чудовисько наближається до них, один із її друзів раптово падає.

Хлопець лежить на землі й не рухається. Бридкі, нечисті лапи переступають через нього і підходять до неї, до Яринки. Дивно, але їй чомусь зовсім не страшно. Коли чудовисько вже на відстані витягнутої лапи, несподівано позад нього з'являється світло — і ось на цьому місці Яринка завжди прокидається.

Нібито звичайний собі сон. Але те, що він снівся не вперше і завжди починався та закінчувався однаково, дівчинку бентежило: «Що трапилося з тим хлопчиком? Що це за світло? Чому, врешті-решт, я ніяк не можу дізнатися, чим усе закінчилося?!».

Коли малиновий сон наснився дівчинці востаннє (не беручи до уваги сьогоднішній сеанс), Яринка розповіла про нього мамі й запитала, що він може означати.

— Більшість снів важко розтлумачити... — знизала та плечима. — Є ті, які посилає Бог, щоб нас про щось попередити... Є ті, які шле чорна сила — залякати, заплутати... Є сні, які здійснюються, а є просто нічна забавка.

— А сонники — вони пояснюють сні?

— Ні! — мама аж засміялася. — Сонники придумали люди. Хоч іноді пояснення збігаються, але здебільшого це вигадки.

— А як дізнатися, що означає цей сон і навіщо мені сниться?

— Ну... — замислилася мама, — навіть не знаю...
Можливо, наступного разу буде продовження.

Нудьга і... мухи з тарганами

Зрозумівши, що сон знову втік, дівчинка розплющила очі, потягнулася, неохоче підвелася з ліжка, одягнулася й неспішно вийшла надвір.

Із відчиненого вікна пропікало радіо, диктор повідомив:

«Сьома година», — й почав розповідати останні новини.

«Йому добре... — подумала Яринка, — у нього є новини, а от у мене немає жодної. Жоднісінької новинки!»

Нудьга! Знову те саме, що й учора... і позавчора... Уже тиждень як вона приїхала в село до дідуся та бабусі й щодня нудилася все дужче.

Малою тут було значно веселіше — можна було лазити по деревах, борсатися в копанці за березовим гаєм, намащуючи з багнюки чорно-бурі панхочи та рукавиці... А тепер особливо й не полазиш, і не понамащувешся... І не тому, що «ти для цього вже доросла». І не тому, що бабуся з дідусем посадили молодий сад, у якому найтовща гілка — з великий палець на нозі. Й не тому, що колись велика та глибока копанка перетворилася на крихітну болотяну калабаню — курорт для місцевих квакух (крім них, туди хіба що заходили корови після спекотного пашного дня). Причина в іншому. Два тижні тому Яринці зробили операцію на очах, і всі ці розваги їй заборонені, щоб випадково не занести інфекцію.

Дівчинка зітхнула, а потім широко, на весь рот, позіхнула. І одразу швидко прикрила його обома руками. Бо ще й досі пам'ятала, як позаторік до її рота, саме під час позіхання, залетіла муха. І не просто мушка, а величезна зелена волохата муха, яку ще називають гнійною, бо вона особливо полюбляє місця, що їх здалеку можна впізнати за специфічним запахом.

Яринка автоматично стиснула щелепи. А потім було те, що й бридко згадувати! Волохате створіння, торкаючись лапками і крильцями піднебіння та язика, почало виробляти мертві петлі Нестерова, безрезультатно шукаючи вихід.

Важко описати словами те, що відчула Яринка!

Це було не просто бридко — це було страшенно бридко! Гірше, мабуть, хіба тоді, коли до вуха заповзає тарган. Як це трапилося з її мамою в дитинстві. Тоді було не лише неприємно знати, що у твоєму вусі повзає огидне створіння з довжелезними вусами (яке й черевиком розчавити гидко), це ще й було дуже боляче! Напевно, тому, що тарган танцював просто на барабанній перетинці. Біль, різкий і гострий, пронизував усю голову. Цей біль розбудив Яринчину маму о п'ятій ранку. Хоча тоді вона ще не була Яринчиною мамою. Вона взагалі мамою ще не була і навіть не була знайома з Яринчиним татом. Вона вже навчалася на першому курсі університету, але заплакала, як маленька. Її тато (Яринчин дідусь) разом з мамою (Яринчиною бабусею) прибігли на крик доньки із сусідньої кімнати й розгледіли таргана, точніше, його довжелезні вуса, що іноді визирали з вуха. Коли Яринчина мама почула про причину болю, зарепетувала вдесьте-ро голосніше. Але, як кажуть, сльозами горя не здолаєш,

і Яринчин дідусь придумав вихід. Він згадав своє босонозе дитинство й нашвидкуруч сконструював для таргана приманку — на кінець звичайної нитки наліпив малесеньку кульку з хліба. Так тридцять років тому дідусь виманював із земляних нір павуків.

Він багато разів опускав-піднімав приманку, сподіваючись запахом хліба витуманити тарганиська з вуха. Але той ніяк не хотів спокушуватися на провіант і продовжував дражнитися, зухвало махаючи перед ними своїми чорними вусищами. Зрозумівши, що тарган просто не голодний, мамині батьки вирішили не виманювати непроханого гостя самотужки, а їхати до лікарні, де його успішно витягли. А мама після цього випадку ще багато днів спала з берушами у вухах...

Так що все пізнається в порівнянні. «І в порівнянні з тарганом у вусі муха в роті все ж трішечки краще!..» — заспокоїла себе дівчинка. Комаха тоді пробула в її ротовій порожнині недовго. За секунду Яринка виплюнула її на траву — живу, зелену, волохату, трохи контужену, з мокрими від слини крильцями та бридкими чорними лапами, які хаотично дриґалися...

Дівчинку мало не знудило (добре, що ще не встигла поснідати), вона довго-довго відпльовувалася, а оте неприємне відчуття, коли у тебе в роті щось дзижчить, перебирає лапками і борсається... Від цих спогадів Яринку пересмикнуло, як від електрошоку, і вона побігла чистити зуби. Як і тоді. Напевно, так довго Яринка ні до, ні після того зуби не чистила. І якби її не зупинила мама, то, мабуть, і зуби стерла б.

Після цього випадку й з'явилася звичка під час позіхання затуляти рота обома руками.

Читати не можна!

Яринка знову вийшла надвір, але нудьга не зникла. Якби не ота заборона читати, то й проблем не було б! Бо понад усе на світі Яринка любила читати. З книжками не існувало такого поняття, як «нудьга». Але через цю операцію на очах про читання доведеться забути мінімум на місяць...

Лікарі взагалі сказали: впродовж найближчих пів року мінімальне навантаження на очі. Мама розшифрувала — не читати і не малювати. Крім школи. Коли Яринка це почула, то зрозуміла, що саме відчував Тарас Шевченко, коли російський цар заборонив йому робити те, що він любив найдужче.

Про мобільний взагалі не йшлося: у дівчинки його відібрали передовсім як предмет, особливо небезпечний для здоров'я. Загалом через оцю проблему з очима лікарі не радили Яринчиним батькам учити доньку читати до школи. Вона сама навчилася. З вивісок на вулиці. Дівчинка запитувала маму й тата, яка це буква, що написано там, а що там, і так поступово все опанувала. Але попри те, що лікарі не схвалювали Яринчиного захоплення книжками, її батьки найкращим подарунком вважали саме книжку. І вдома у них було дуже багато книжок. Дорослих і дитячих. Щоправда, за рекомендаціями лікарів, читати їх Яринці дозволяли не більш ніж десять хвилин за раз. І таких «разів» — лише тричі на день! А що таке десять хвилин? Особливо якщо книжка така цікава, що відірватися неможливо! Тільки почала роздивлятися ілюстрації, заглиблюватися в сюжет... і знову: «Досить! Більше читати не можна! Поклади книжку!».

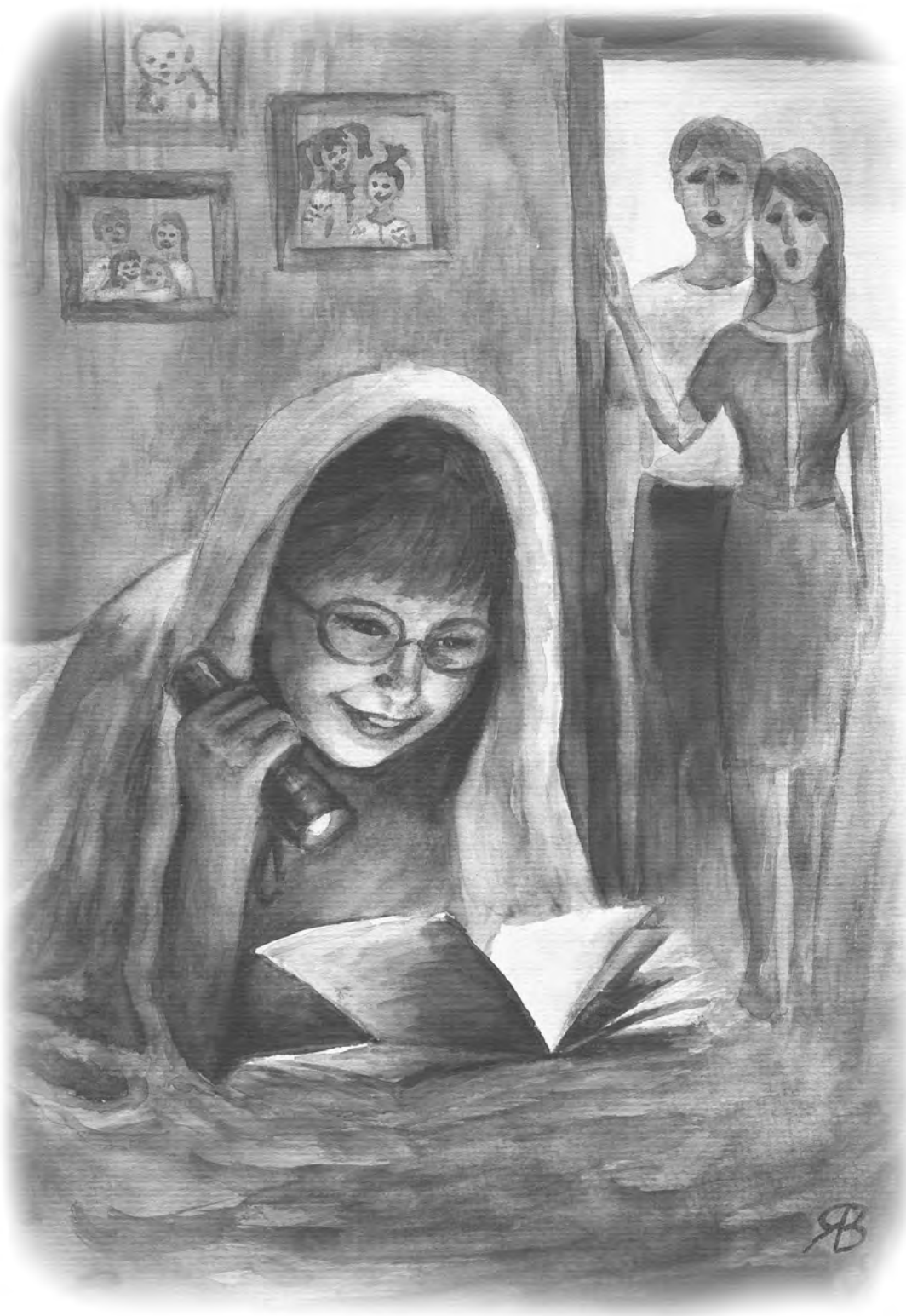
Яринка ще змалечку навчилася оминати заборону — поки мама господарювала на кухні, вона тихцем брала книжку, залізала під свій дитячий столик і «читала», тобто роздивлялася малюнки. Мама, чуючи підозрілу тишу, знаходила доньку, забирала книжку — і починалося все спочатку. Яринка, для присипляння маминої чи татової пильності, трошки чимось гралася, а потім знову крадькома бралася за книжку. А пізніше вона навчилася ховатися з книжкою та ліхтариком під ковдрою.

Іноді мама після викриття нової «схованки для читання» (особливо після чергового візиту до лікаря) емоційно обіцяла викинути усі книжки, а потім сідала на диван і плакала... Мама теж дуже любила читати і мріяла, щоб ця любов передалася і її дитині. Любов передалася, а от читати було не можна... Через оті проблеми з очима...

Щоб утамувати книжковий голод, Яринці почали читати батьки. Щовечора вони сідали у вітальні й по черзі читали...

Але зараз батьків поруч не було: вони вчора поїхали до Києва. Тата терміново викликали на роботу, на телебачення, а мама повезла семирічну сестричку Соломійку на день народження до Кіри, її найкращої подружки. З Яринкою наразі були тільки дідусь та бабуся. У яких саме в розпалі городній сезон — повно справ на грядках, у дворі й хаті. Ця хата, в якій колись жила Яринчина прабабуся, тепер була для них як дача. І за осінь, зиму та весну стільки справ понакопичувалося, що не було коли й спину розігнути, не те що читати.

А ще після цієї операції на очах Яринці не можна було різко нахилитися, стрибати, бігати, кататися на

RB

велосипеді, купатися у водоймах, пускати мильні бульбашки... Коротко кажучи, можна лише відпочивати. А це так нудно! І вже набридло у перші ж хвилини!

Єдина подружка, Софійка, яка жила через хату від Яринки і з якою було б набагато цікавіше нудьгувати, поїхала на море й повернеться не раніше ніж за два тижні.

Отож Яринка відверто нудилася.

Максим

А в цей час на сусідній вулиці так само нудився Максим — Яринчин ровесник, який теж носив окуляри.

Максим був веселим хлопцем, мав зачіску «чуб», понад усе любив грати у футбол, читати книжки та жартувати (хоч, як зауважувала його мама, не завжди ці жарти були добрими).

Максим навіть написав кілька гуморесок у стилі Павла Глазового, якого шанував його тато і часто читав синові. Напевно, під час читання «глазовий» темпоритм і передався Максимові. Щоправда, нікому, крім найближчого друга Мишка та батьків, Максим гуморесок не показував — хвилювався, що сміятимуться. Не з гуморески, а з нього самого. Що написав несмішно... Як Мишко не переконував, що написано класно і це треба як мінімум оприлюднити в шкільній стінгазеті, а як максимум — відправити до редакції якогось дитячопідліткового журналу, Максим не погоджувався.

Зміст

Малиновий сон	5
Нудьга і... мухи з тарганами	10
Читати не можна!	13
Максим.....	16
Чотирилапий гравець	19
Любов буває різною.....	23
Усиновлення	29
Жодного хлопця навкруги.....	34
Орися.....	37
Маруся	39
Перервні бутербродики.....	41
Люба	44
Елеонора.....	49
Заудайка.....	52
Наскі чи шкарпетки?	59
Надійка	63
Тимко.....	67
Прізвисько	71
Хати та історії з іншої епохи.....	75
Собака.....	82
Лис	85
Яринка та «чорні» скарби	90

Пірнач	96
Закон бумеранга	104
Чому пошуки не розпочалися.....	109
Йти чи не йти?	116
Телефонне розвантажування вагонів	119
Знайомство зі старою хатою.....	120
Усередині	126
Горище.....	132
Несподівана знахідка	134
Неочікувана зустріч.....	140
Позитив від пліток.....	143
Шифровка	146
До урочища Козака!.....	155
Усе таємне стає явним.....	159
Шанувальник пиріжків	162
Кліщі?	167
Перша несподівана зустріч	171
Марафонці	182
Вода.....	187
Бувальщина про урочище Козака.....	192
Мурашник.....	197
Гроза	206
Веселка та калюжі	214
Несподівана знахідка	225

Третя несподівана зустріч.....	232
І знову Елеонора.....	241
Ягідки та запахи.....	249
Малинова маячня.....	255
Четверта несподівана зустріч.....	259
Вольдемар та Прайсдоха	263
Лісовий гігант і ще дехто.....	268
П'ята несподівана зустріч	274
Чергові несподіванки	284
За крок до загибелі.....	291
Татові подарунки.....	299
Коли опускаються руки	306
Повернення.....	319
Найяскравіший дороговказ.....	324
Шоста несподівана зустріч	328
Ніч біля урочища Козака	333
Ранкові несподіванки.....	342
Малиновий сон.....	353
Ще одна несподіванка	356
Перед операційною.....	359
Добре те, що добре закінчується.....	365